

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A
POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
PREUNIVERSITAR**

**PROGRAMA
PENTRU**

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ,
PEDAGOGIA PREȘCOLARĂ și
METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR
INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII**

**EDUCATOARE/INSTITUTORI/PROFESORI PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR
(ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN LIMBA ROMÂNĂ)**

A. NOTĂ DE PREZENTARE

În contextul contemporan, unui cadru didactic i se propune, permanent, redimensionarea relației dintre achizițiile dobândite pe parcursul formării inițiale și competențele generale și specifice solicitate de pragmatica procesului de învățământ, în condițiile valorizării, autoformării și autoperfecționării.

Pentru profesia de educatoare, printre altele, **standardul ocupațional (COR)** face următoarea descriere: „*Educatoarea instruieste și educă prin joc, sprijină și promovează dezvoltarea copiilor de vârstă preșcolară, urmărind obiective cognitive și de limbaj, psiho-motorii, de educare a afectivității, ale educației estetice și ale educației pentru societate. Menirea educatoarei este de a facilita fiecărui copil să-și urmeze drumul său personal de evoluție, oferindu-i suport pentru integrarea în viața socială și activitatea școlară.*”.

Conform art. 89, alin. (1) din *Legea educației naționale nr.1/2011*, „*în învățământul preuniversitar de stat, posturile didactice/catedrele vacante și rezervate se ocupă prin concurs național organizat de inspectoratul școlar, conform unei metodologii-cadru elaborate de Ministerul Educației Naționale, cu consultarea partenerilor de dialog social, aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și publicate în Monitorul oficial al României, Partea I, până la data de 15 noiembrie a fiecărui an.*”.

Programa pentru concursul de ocupare a posturilor didactice vacante de educatoare (profesor pentru învățământul preșcolar) este concepută și elaborată în acord cu prevederile *Curriculumului pentru educația timpurie* și, totodată, se raportează la programele disciplinelor specifice care stau la baza formării inițiale a educatoarei/profesorului pentru educație timpurie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate într-o viziune curriculară dinamică, sistemică, integratoare.

De asemenea, cele trei componente ale programei – *Limba și literatura română, Pedagogia preșcolară și Metodica predării activităților instructiv-educative în grădinița de copii* – vizează conținuturile științifice fundamentale în domeniul educației timpurii, tendințele în evoluția disciplinelor specifice și modurile de aplicare a noilor paradigme ale studierii acestora.

În acest context, programa urmărește verificarea competențelor necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice, în concordanță cu obiectivele prevăzute de *Curriculumul pentru educația timpurie*, evidențierea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare ale candidaților, în complexul proces educațional pe care aceștia urmează să îl deruleze zi de zi la grupă.

B. COMPETENȚELE SPECIFICE EDUCATOAREI/PROFESORULUI PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

1. COMPETENȚE TRANSVERSALE

a) *Competențe de organizare instituțională și de management al resurselor umane:*

- de a organiza activități cu copii preșcolari, grupe de preșcolari și cu părinții acestora, sau în colaborare cu comunitatea locală sau adulții;
- de a gestiona timpul, spațiul și resursele de care dispune sala de grupă și instituția în care lucrează;
- capacitatea de a organiza și menține un mediu educațional sigur și stimulat, propice educației (în care copiii să se simtă în siguranță, dar și suficient stimulați).

b) *Competențe de relaționare:*

- de a promova relații educaționale pozitive, deschise și flexibile cu fiecare copil în parte;
- de a sprijini și încuraja interacțiunile dintre copii;
- de a cunoaște potențialul și nevoile educaționale ale fiecărui copil de la grupa sa;
- de a promova și încuraja participarea și implicarea preșcolarilor în activități stimulante;
- de a asigura echilibrul între concentrarea pe realizarea sarcinii stabilite și concentrarea pe relațiile cu preșcolarii;
- de a-i forma pe preșcolari pentru a-și asuma responsabilități;
- de a stimula interesele pentru cunoaștere al preșcolarilor;
- de a crea un climat plăcut, stimulat în sala de grupă;
- de a cultiva empatia în grupul de copii;
- de a relaționa cu fiecare copil în parte, în funcție de caracteristicile și de nevoile lui specifice;
- de a relaționa cu părinții, profesioniști și alți adulți, în condiții de parteneriat educativ;
- de a învăța din experiența părinților cu copilul lor;
- de a colabora și coopera cu colegile pentru îndeplinirea proiectelor educaționale instituționale și individuale;
- de a colabora cu profesorii logopezi, consilierii școlari și alți profesioniști în realizarea obiectivelor educaționale și în sprijinirea tuturor copiilor;
- de a promova relații pozitive, colegiale la nivel instituțional și interinstituțional, cu toate colegile.

c) *Competențe de comunicare:*

- de a formula întrebări relevante;
- de a comunica verbal, corect și relevant, pentru programul educațional al preșcolarilor (model de vorbire corectă);
- de a formula enunțuri inteligibile pentru preșcolari;
- de a selecta secvențe informative și acționale specifice vârstei;
- de a crea oportunități prin care să se obțină feedback-ul necesar de la preșcolari;
- de a răspunde întrebărilor copiilor, în așa fel încât să-i stimuleze a dori să știe mai mult;
- de a asculta ceea ce vor să exprime copiii și părinții lor;
- de a stabili relații reale de comunicare (de a se lăsa interesată de ceea ce spun copiii și de a se prezenta lor într-un mod autentic);
- de a se exprima divers, în funcție de individualitatea fiecărui copil în parte (de interese, nivel de cunoaștere, aptitudini, caracteristici emoționale și de personalitate);
- de a stimula dialogul dintre copii;
- de a sumariza și comunica propria experiență către colegi, a extrage esențialul și a promova o pedagogie activă, participativă, reflexivă;

- de a sintetiza experiența altor colegi și a extrage elementele necesare îmbunătățirii practicilor educaționale.

d) *Competențe psihologice:*

- de a avea maturitate afectivă (echilibru emoțional, stabilitate, capacitatea de a nu se lăsa afectată emoțional de comunicări pozitive sau negative ale copiilor sau părinților, capacitatea de a stabili distanțe afective corespunzătoare relațiilor didactice);
- de a gândi în timp real (de a găsi soluții adecvate momentului și nu de a veni cu clișee sau stereotipii);
- de a relaționa în același timp cu mai mulți copii diferiți (fără a deveni excedată, iritată și fără a uniformiza);
- de a avea plăcerea jocului, deschidere către nou, capacitate creativă;
- de a se simți realizată în profesia sa;
- de a manifesta interes real, intrinsec pentru munca didactică;
- de a învăța din experiențele personale și ale altora;
- de a reflecta asupra experienței pedagogice a colegilor dar și asupra propriei experiențe și de a extrage noul și inovația eficientă în activitățile de zi cu zi;
- de a promova noul și inovația în educație.

2. COMPETENȚE SPECIFICE

a) *Competențe de comunicare și relaționare:*

- utilizarea conceptelor și teoriilor moderne de comunicare: orizontală/verticală, complexă, diversificată și specifică;
- manifestarea unei atitudini empatică și de sprijin/ suport față de nevoile individuale, generale și de moment ale preșcolarilor;
- proiectarea, realizarea și evaluarea procesului instructiv-educativ, ca act de comunicare;
- facilitarea comunicării educatoare-copii-părinți-cadre didactice de alte specialități;
- accesarea diverselor surse de informare în scopul documentării;
- realizarea unor proiecte de parteneriat grădiniță-familie-comunitate pe probleme educative (educație nonformală/ informală);
- valorizarea potențialului educativ al unor instituții educative diferite de grădiniță (școală, muzee, teatru, operă, cluburi de copii);
- favorizarea unor întâlniri educative cu oameni importanți în diferite domenii ale culturii (muzicieni, pictori, oameni de știință, scriitori etc.).

b) *Competențe metodologice:*

- utilizarea adecvată a cunoștințelor de didactică preșcolară, de psihologie și pedagogie preșcolară în proiectarea și desfășurarea activității didactice cu copiii;
- proiectarea conținuturilor instructiv-educative în acord cu prevederile programei și cu specificul grupei la care educatoarea își desfășoară activitatea;
- utilizarea optimă a factorilor spațio-temporal, în vederea eficientizării procesului instructiv-educativ;
- aplicarea corectă a metodicii predării activităților instructiv-educative în grădinița de copii în procesul de predare-învățare-evaluare;
- abordarea practică a teoriilor moderne asupra învățării, în vederea stimulării, formării și dezvoltării capacităților de cunoaștere ale copilului;
- manifestarea unei conduite metodologice flexibile și inovative;
- adoptarea unor metode și tehnici didactice pentru captarea și menținerea interesului, pentru exemplificare și punere în scenă, pentru antrenarea lucrului în echipă și individual;

- capacitatea de a descoperi și valoriza potențialul fiecăruia;
- capacitatea de a valoriza educativ experiențele copiilor și intervențiile lor în cadrul lecției;
- centrare pe formarea personalității în ansamblu și nu doar pe intelect și pe memorie;
- predare interdisciplinară (plecând de la realitatea în care se află copilul, de la interesele lui de învățare);
- axarea predării pe nevoia de învățare a copiilor,
- individualizarea conținuturilor și metodelor educative;
- utilizarea unor metode moderne și cât mai variate, interactive, care să sporească implicarea copilului în procesul didactic;
- organizarea unui cadru educativ centrat pe libertatea și creativitatea copilului;
- stimularea interesului copilului pentru învățare și pentru devenire;
- o bună dimensionare a conținuturilor și cerințelor pentru a nu supraîncărca copilul;
- construirea unei autorități bazate pe maturitatea psihologică și nu pe elemente de constrângere sau impunere;
- capacitatea de a renunța la elemente de dresaj precum: recompensa, pedeapsa, condiționarea, amenințarea;
- centrarea procesului didactic pe *a învăța să înveți* și *a învăța să fii* și nu pe *a învăța să știi*;
- stimularea potențialului creativ al copiilor.

c) *Competențe de evaluare și autoevaluare a activității didactice:*

- operarea cu conceptele evaluării și cu cele ale teoriei moderne în domeniu;
- proiectarea eficientă a tuturor formelor de evaluare și adaptarea conținuturilor de predare în funcție de rezultatele evaluării;
- utilizarea strategiilor adecvate de evaluare/autoevaluare individuală/de grup;
- utilizarea autoevaluării pentru îmbunătățirea procesului didactic.

d) *Competențe psiho-sociale:*

- aplicarea normelor general-valabile (de igienă, de circulație, de estetică, ecologice etc.) de comportament civic, prosocial, în vederea transmiterii acestora persoanelor cu care intră în contact (copii, părinți, colege, alți membri ai comunității);
- selectarea și aplicarea unor comportamente adecvate, de adaptare eficientă și rapidă la schimbările de natură socială;
- operarea cu metode și tehnici eficiente de cunoaștere a naturii umane, în vederea unei comunicări eficiente cu toți partenerii;
- identificarea și aplicarea unor metode și mijloace eficiente de lucru cu copiii, în vederea stimulării și facilitării procesului de socializare a acestora;
- identificarea situațiilor conflictuale într-o relație, analizarea acestora și soluționarea optimă a conflictului;
- asumarea rolului social pentru care a optat, în contextul unei imagini de sine adecvate propriei personalități.

e) *Competențe tehnice și tehnologice:*

- adoptarea unei conduite psihopedagogice inovatoare în plan profesional;
- selectarea metodelor optime în vederea asigurării formării deprinderilor practice;
- utilizarea limbajului calculatorului, a tehnologiei informației și comunicării (TIC).

f) *Competențe de management al carierei:*

- utilizarea metodelor și tehnicilor de autocontrol psihocomportamental;
- adoptarea de conduite eficiente pentru depășirea „situațiilor de criză”;
- manifestarea unei conduite (auto) reflexive;

- disponibilitatea de a-și organiza și revizui propria învățare, atât individual, cât și în grup;
- informarea/ formarea continuă cu noutățile în domeniu;
- utilizarea conduitei reflexive pentru îmbunătățirea procesului didactic.

C. TEMATICA PENTRU LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

I. LIMBA ROMÂNĂ

- Sunetele limbii române
- Corespondența dintre litere și sunete
- Segmentul vocalic (diftong; triftong; hiat)
- Silaba. Regulile silabației în limba română
- Ortografia și despărțirea cuvintelor în silabe
- Semnele de punctuație și de ortografie
- Funcționalitatea semnelor de punctuație și a semnelor ortografice
- Sensul cuvintelor (sensul propriu și sensul figurat)
- Relații semantice între cuvinte (sinonimie, antonimie, omonimie, paronimie, polisemie)
- Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne, mijloace externe)
- Verbul (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Substantivul (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Articolul (clasificare)
- Pronumele (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Adjectivul (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Numeralul (clasificare; categorii gramaticale specifice; funcții sintactice)
- Adverbul (clasificare; grade de comparație; funcții sintactice)
- Conjunția (clasificare)
- Prepoziția (clasificare; prepoziții care se construiesc cu genitivul, dativul, acuzativul)
- Interjecția (clasificare; funcții sintactice)
- Subiectul (clasificare)
- Predicatul (clasificare)
- Acordul dintre subiect și predicat
- Atributul (clasificare)
- Complementul (clasificare)
- Propoziția și felul propozițiilor
- Fraza
- Raporturile sintactice în frază (de interdependență; de coordonare și de subordonare în propoziție și în frază)
- Mijloacele de exprimare a raporturilor sintactice în propoziție și frază
- Tipuri de propoziții subordonate (subiectivă, predicativă, atributivă, completivă directă și completivă indirectă, circumstanțiale)

II. LITERATURA ROMÂNĂ

a) **Proza** - specii narative: *basmul cult, schița, povestirea, nuvela, romanul*

• **Conținuturi:**

- *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă
- *D-l Goe.../Vizită...* de I.L. Caragiale
- *Hanu Ancuței* de Mihail Sadoveanu
- *Moara cu noroc* de Ioan Slavici
- *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu

- b) **Poezia:** - poezia epică: *fabula*
- poezia lirică

- **Conținuturi:** Se studiază un singur text poetic aparținând următorilor autori: Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Grigore Alexandrescu, Tudor Arghezi, Nichita Stănescu

- c) **Dramaturgia** - comedia

- **Conținuturi:**
- *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale

Notă:

Componenta *Limba și literatura română* din structura probei de concurs va fi dimensionată pe două module:

- aplicarea elementelor de limbă română pe un text la prima vedere, care poate fi selectat atât din opera scriitorilor studiați, cât și din cea a altor autori;
- redactarea unui eseu structurat, un eseu liber sau un eseu argumentativ, pe baza unui text aparținând scriitorilor prevăzuți în prezenta programă de concurs.

Bibliografie orientativă - Limba română

1. ****Gramatica de bază a limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.
2. ****Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005.
3. ****Manualele de Limba română*, cls. a IX-a, a X-a, a XI-a, a XII-a pentru Școlile Normale/Liceele pedagogice/Colegiile pedagogice (în vigoare).
4. Arangelovici, C., *Îndreptar ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, București, Editura Saeculum vizual, 2007.
5. Bidu-Vrânceanu, A., Forăscu, N., *Limba română contemporană. Lexicul*, București, Editura Humanitas Educațional, 2005.
6. Ciompec, G., Dominte, C., Forăscu, N., Guțu Romalo, V., Vasiliu, E., *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediție revizuită și adăugită, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985.
7. Coteanu, I. (coordonator), *Limba română contemporană. Fonetica. Fonologia. Morfologia*, ediția a II-a, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1985.
8. Gheorghe, M., *Limba română. Probleme teoretice și aplicații*, Brașov, Editura Universității „Transilvania”, 2009.
9. Marcu, Fl., *Noul dicționar de neologisme*, București, Editura Academiei, 1997.
10. Norel, M., *Limba română (Note de curs)*, Brașov, Editura Universității „Transilvania”, 2010.
11. Pană-Dindelegan, G. (coord.), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2019.
12. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605\(02\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605(02)&from=EN)
13. www.subiecte.edu.ro

Bibliografie orientativă - Literatura română

1. Angheliescu, M., *Clasicii noștri*, București, Editura Eminescu, 1996.
2. Angheliescu, M., Ionescu, C., Lăzărescu, Gh., *Dicționar de termeni literari*, București, Editura Garamond, 1995.
3. Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, București, Editura Semne, 2003.

4. Ciopraga, Constantin, *Personalitatea literaturii române*, Ediția a II-a, revăzută și adăugită, Iași, Institutul European, 1997.
5. Crohmălniceanu, Ov., S, *Cinci prozatori în cinci feluri de lectură*, București, Editura Cartea Românească, 1984.
6. Manolescu, N, *Istoria critică a literaturii române, 5 secole de literatură*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
7. Simion, E., *Scriitori români de azi*, București, Editura Cartea Românească, 1987.
8. Vianu, T., *Arta prozatorilor români*, București, Editura 100+1 GRAMAR, 2002.
9. ****Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900*, București, 1979.
10. ****Dicționarul scriitorilor români*. (coord. Mircea Zăciu), București, Editura Albatros, 2002.
11. ****Operele literare menționate în capitolul Conținuturi*.
12. www.subiecte.edu.ro

D. TEMATICA PENTRU PEDAGOGIE PREȘCOLARĂ

1. **EDUCAȚIE, INOVAȚIE ȘI REFORMĂ**
 - Educația și provocările lumii contemporane. Noile educații
 - Educația timpurie - dimensiune a învățării pe tot parcursul vieții
 - Alternative educaționale în educația timpurie
 - Tranziția de la grădiniță la școală
 - Grădinița – nucleu al unei comunități care învață
2. **EDUCABILITATEA. FACTORII DEZVOLTĂRII PERSONALITĂȚII UMANE - INTERACȚIUNI ȘI DOMINANTE**
 - Conceptul de dezvoltare și conceptul de educabilitate
 - Ereditatea, factor intern al dezvoltării personalității
 - Mediul, factor extern al dezvoltării personalității
 - Educația – factor hotărâtor al dezvoltării psihice; specificul influențelor educative la vârstele timpurii
 - Metode, tehnici și instrumente de cunoaștere a specificului dezvoltării psihice la vârstele timpurii. Repere ale dezvoltării la vârstele timpurii. Domeniile de dezvoltare (*Dezvoltarea fizică, sănătate și igienă personală; Dezvoltarea socio-emoțională; Capacități și atitudini în învățare; Dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii; Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii*)
3. **PROIECTAREA DIDACTICĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**
 - Conceptul de proiectare didactică; funcțiile proiectării didactice; etapele proiectării didactice
 - Produsele curriculare fundamentale: plan de învățământ, programă școlară, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiectul tematic, proiectul didactic
4. **ÎNVĂȚAREA ÎN GRĂDINIȚĂ. ORIENTĂRI CONTEMPORANE ÎN TEORIA ȘI PRACTICA ÎNVĂȚĂRII ÎN GRĂDINIȚĂ**
 - Conceptul de învățare în grădiniță. Mecanisme și procesualitate. Forme, tipuri și niveluri de învățare
 - Teorii ale învățării (B.F. Skinner, J. Piaget, L.S. Vigotski, D.P. Ausubel, R. Gagne etc.)
 - Condiții interne ale învățării în grădiniță: procesele cognitive, afective, volitive; motivația – geneză, dinamică, forme, structuri motivațional -atitudinale. Legea optimului motivațional

- Condiții externe ale învățării în grădiniță: statutul educatoarei, mediul grădiniței și al grupei de copii preșcolari, mediul socio-familial, factori ergonomici și de igienă ai învățării
- Noi semnificații și extensii ale conceptului de învățare (învățarea utilizând metoda proiectelor/principiile Planului Dalton/Flipped learning etc.)
- Învățarea centrată pe copil. Valorificarea unor teorii psihologice ale învățării (teoria inteligențelor multiple, teoria inteligenței emoționale, teorii de tip constructivist), ca modele de instruire adaptate la specificul învățământului preșcolar

5. COPII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE (CES) ÎN GRĂDINIȚĂ

- Educația incluzivă în grădiniță. Servicii integrate și incluzive în educația timpurie
- Colaborarea cu părinții și cu alte categorii profesionale de sprijin

6. MANAGEMENTUL CARIEREI DIDACTICE

- Prevederi legislative care sprijină dezvoltarea carierei didactice
- Importanța dezvoltării profesionale în cariera didactică

Notă:

Pentru componenta *Pedagogie preșcolară* din structura probei de concurs se va solicita elaborarea unui eseu structurat/eseu argumentativ.

E. TEMATICA PENTRU METODICA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR INSTRUCTIV-EDUCATIVE ÎN GRĂDINIȚA DE COPII

1. *Curriculum pentru educația timpurie* – structură, principii și valori fundamentale; plan de învățământ, metodologia de aplicare a planului de învățământ, domenii de dezvoltare, domenii experiențiale, activități de învățare, organizarea și amenajarea spațiului educațional și rolul centrelor de interes/ariilor de stimulare
2. *Proiectarea didactică – specificul proiectării didactice în grădiniță*: lectura personalizată a programei pentru educația timpurie, planificare tematică anuală, planificare calendaristică săptămânală, proiecte tematice, proiect de activitate didactică (temă, scop, obiective operaționale, evenimente didactice)
3. *Organizarea activităților de învățare în educația timpurie*:
 - mediul educațional, ambianța psiho-relațională, modalități de organizare a grupei, modele de aranjare spațială a grupei, activități de învățare cu grupa combinată;
 - tipuri, importanță, specific, organizare, desfășurare, evaluare: activități pe domenii experiențiale, jocuri și activități liber-alese, activități pentru dezvoltare personală, activități integrate, activități monodisciplinare, activități opționale, activități extrașcolare.
4. *Jocul în educația timpurie* – definirea jocului și specificul lui în preșcolaritate. Funcțiile și clasificarea jocurilor. Relația joc – dezvoltare – învățare
5. *Modalități specifice de realizare a activităților didactice în educația timpurie*: memorizare, convorbire, povestire și repovestire, lectura după imagini, observarea, joc didactic, exercițiu cu material individual, joc-exercițiu, joc de rol, joc logico-matematic, joc cu text și cânt, joc muzical, joc de mișcare, joc de creație, lectura educatoarei, dramatizare, audiție, pictură, desen, modelaj, colaj
6. *Strategii didactice tradiționale și moderne utilizate în educația timpurie*: metodă de învățământ, procedeu didactic, tehnică, instrument didactic, mijloace de învățământ, materiale didactice
7. *Evaluarea în educația timpurie*: funcții (constatativă, predictivă, diagnostică), forme de evaluare (evaluare inițială, evaluare formativă/ continuă, evaluare sumativă/ cumulativă), metode și instrumente de evaluare - tradiționale și moderne (analiza produselor activității, observarea

sistematică, convorbirea cu scop evaluativ, portofoliul copilului, Reperete fundamentale în învățarea și dezvoltarea copilului de la naștere la 7 ani, fișele de apreciere a progresului copilului înainte de intrarea în clasa pregătitoare, caietul de observații etc.)

Bibliografie orientativă pentru Pedagogie preșcolară și Metodica desfășurării activităților instructiv-educative în grădinița de copii

1. Bizdună, M., Neagu, A., *Texte pentru educația limbajului la preșcolar*, București, Editura PROGnosis, 2000.
2. Bocoș, M., *Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
3. Bocoș, M., Catalano, H., Avram, I., Someșan, E. (coord.), *Pedagogia învățământului primar și preșcolar. Instrumente didactice*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2009.
4. Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
5. Botiș, A., Mihalca, L., *Despre dezvoltarea abilităților emoționale și sociale ale copiilor, fete și băieți, cu vârsta până la 7 ani*, Buzău, Editura Alpha MDN, UNICEF, 2007.
6. Breben, S., Gongea, E., Mitrulescu, V., *Învățarea bazată pe proiecte*, Craiova, Editura Arves, 2009.
7. Breben, S., Gongea, E., Ruiu, G., Fulga, M., *Metode interactive și de grup, ghid metodic*, Craiova, Editura Arves, 2006.
8. Breben, S., Ruiu, G., Fulga, M., Tuturugă, M., *Mediul educațional în grădiniță*, Craiova, Editura Reprograph, 2005.
9. Catalano, H., Albușescu, I., *Didactica jocului*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2019.
10. Catalano, H., Albușescu, I., *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2018.
11. Catalano, H., Albușescu, I., *Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar*, București, Editura D.P.H., 2019.
12. Chiș, V., *Pedagogia contemporană - Pedagogia pentru competențe*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2005.
13. Ciolan, L., *Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*, Iași, Editura Polirom, 2008.
14. Cristea, S., *Studii de pedagogie generală*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2009.
15. Cucuș, C., *Pedagogie generală*, Iași, Editura Polirom, 2000.
16. Dumitrana, M., *Activități matematice în grădiniță: ghid practic, însoțit de 105 sugestii de activități*, București, Editura Compania, 2002.
17. Dumitrana, M., *Copilul, familia și grădinița*, București, Editura Compania, 2000.
18. Dumitrana, M., *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, vol. I - *Comunicarea orală*, București, Editura Compania, 1999.
19. Dumitrana, M., *Educarea limbajului în învățământul preșcolar*, vol. II - *Comunicarea scrisă*, București, Editura Compania, 2001.
20. Dumitrana, M., *Evaluarea limbajului. Probe de screening educațional*, București, Editura V & I Integral, 2009.
21. Dumitrana, M., *Introducere în pedagogie*, Craiova, Editura Reprograph, 2004.
22. Dumitrana, M., *Învățarea bazată pe cooperare*, București, Editura V & I Integral, 2008.
23. Dumitrana, M., *Jocuri și jucării pentru preșcolari. Ghid metodic de activități realizate cu ajutorul unor materiale simple*, București, Editura Compania, 2005.
24. Farca, S., *Cum întâmpinăm copilul ca părinți, bunici, medici și educatori*, București, Editura Trei, 2010.
25. Frumos, Fl., *Didactica. Fundamente și dezvoltări cognitiviste*, Iași, Editura Polirom, 2008.
26. Glava, A., Glava, C., *Introducere în pedagogia preșcolară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.

27. Glava, A., Pocol, M., Tătaru L., *Educația timpurie. Ghid metodic pentru aplicarea curriculumului preșcolar*, Pitești, Editura Paralela 45, 2009.
28. Gongea, E., Ruiu, G., Breben, S., *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Craiova, Editura Reprograph, 2002.
29. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2003.
30. Joița, E., *Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie*, Iași, Editura Polirom, 2002.
31. Joița, E., *Instruirea constructivistă – o alternativă. Fundamente. Strategii*, București, Editura Aramis, 2006.
32. Kolombus, E.S., *Didactica preșcolară (“Is it tomorrow yet?” – titlu original, traducere în limba română de Magdalena Dumitrana)*, București, Editura V&I Integral, 1998.
33. Manolescu, M., *Activitatea evaluativă între cogniție și metacogniție*, București, Editura Meteor Press, 2004.
34. Manolescu, M., *Teoria și metodologia evaluării*, București, Editura Universitară, 2010.
35. Marin, T., *Teoriile învățării și didactica în schimbare văzute din perspectivă constructivistă*, București, Editura V & I Integral, 2009.
36. Neacșu, I., *Instruire și învățare*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999.
37. Niculescu, R., M., *Curriculum între continuitate și provocare*, Sibiu, Editura MEDIA, 2010.
38. Norel, M., Bota, O. A., *Didactica domeniului experiențial limbă și comunicare*, Cluj-Napoca, Asociația de Științe Cognitive din România, 2013.
39. Păiși, Lăzărescu, E., Ezechil, L., *Laborator preșcolar*, București, Editura V&I Integral, 2010.
40. Păun, E., Potolea, D. (coord.), *Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative*, Iași, Editura Polirom, 2002.
41. Rafailă, E., *Educarea creativității la vârsta preșcolară*, București, Editura Aramis, 2003.
42. Ștefan, M., *Lexicon pedagogic*, București, Editura Aramis, 2006.
43. Tomșa, Gh., Oprescu, N., *Bazele teoretice ale psihopedagogiei preșcolare*, București, Editura V&I Integral, 2007.
44. Voiculescu, E., *Pedagogie preșcolară*, București, Editura Aramis, 2001.
45. Vrăsmaș, A. E., *Consilierea și educația părinților*, București, Editura Aramis, 2002.
46. Vrăsmaș, E., *Educația copilului preșcolar*, București, Editura Pro Humanitas, 1999.
47. Vrăsmaș, E., (coord.), *Premisele educației incluzive în grădiniță*, București, Editura Vanemonde, 2010.
48. Vrânceanu M. (coord.), *Educația și Dezvoltarea Timpurie a Copilului. Ghidul educatorului*, UNESCO-UNICEF. Editat cu concursul CNETIF, Chișinău, 2005.
49. ****Curriculum pentru educația timpurie* (în vigoare).
50. ***Suport de curs elaborat în cadrul Proiectului *Dezvoltarea resurselor umane în învățământul preșcolar*, POSDRU ID 61130, implementat de ISJ Dâmbovița, în parteneriat cu „Reggio Children” Italia, ISJ Suceava, ISJ Alba, CCD Dâmbovița și Mondo Consulting & Training SRL, 2012.
51. ****Educația – spre un pact pentru un oraș care educă* – document realizat de Biroul Educativ, Centrul Internațional „Loris Malaguzzi”, UR Ministerul Educației, al Universităților și al Cercetării, Oficiul Școlar Regional din Emilia Romagna - traducere Sânziana Sterghiu (în suportul de curs elaborat în cadrul Proiectului *Dezvoltarea resurselor umane în învățământul preșcolar* POSDRU ID 61130).
52. ***Barcelona Objectives. The development of childcare facilities for young children in Europe with a view to sustainable and inclusive growth, European Commission, 2013.
53. ****Metoda proiectelor la vârstele timpurii*, București, Editura Miniped, 2002/2005/2016.
54. ****Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7 ani*, 2008.
55. www.subiecte.edu.ro